

פרשת כי תצא – גזל בעל הבית

בפרשת השבוע מלמדת אותנו התורה על המחויבות של המעביד כלפי העובד: "פְּיוֹמוֹ תִּתֶּן עֲבָדְךָ וְלֹא תִבּוֹא עָלָיו הַשְּׂמֶשׁ" (כד טו). אסור למעביד להלין את שכרו של העובד, ועליו לשלם לו את שכרו בזמן. וכמו שאסור למעביד לעכב אצלו או לגזול את כספו של העובד – כך אסור לעובד להתבטל בזמן עבודתו, ובכך לגזול את כספו של בעל הבית.

כתב הרמב"ם בהלכות שכירות (פרק יג הלכה ו): אסור לפועל שעובד ביום לעבוד גם בלילה שלפני יום עבודתו, כדי שלא יגיע עייף לעבודתו; וכן אסור לפועל להגיע רעב לעבודה, כדי שלא יהיה חלש ולא יעבוד במלוא כוחו.

על פי זה פסק הרב עובדיה יוסף ("יביע אומר" חלק ב אורח חיים כח; "חזון עובדיה", ימים נוראים, עמ' י) שעובדים שכירים פטורים מלקום השכם בבוקר לאמירת הסליחות בכל יום בחודש אלול, כדי שקיום מנהג זה לא יגרום להם להגיע עייפים לעבודתם וחלילה יגזלו את כספו של בעל הבית. אמנם, כדי שלא לפרוש מן הציבור ישכימו קום לאמירת הסליחות רק מדי פעם.

מסופר במסכת תענית (כג.) על אבא חלקיה, נכדו של חוני המעגל, שהיה ידוע בכוח תפילתו להורדת גשם. שנה אחת לא ירד גשם, ונשלחו אליו שני תלמידי חכמים כדי לבקש ממנו להתפלל שירד גשם. הם לא מצאו אותו בביתו, אז הלכו למקום עבודתו. כשהגיעו למקום עבודתו ברכו אותו בשלום, אך אבא חלקיה התעלם מהם ולא ענה להם. בסיום עבודתו חזר אבא חלקיה לביתו, התפלל ואכן התחיל לרדת גשם.

שאלו אותו החכמים: "מדוע התעלמת מאיתנו ולא דיברת איתנו מילה?"

ענה להם אבא חלקיה: "שכיר יום הייתי, ולא רציתי להתבטל מעבודתי!"

עד כמה צריך לדאוג לממונו של בעל הבית למדו רבותינו ב"ספרי" (דברים טז ג) מאורכם של שלושת הרגלים. רבי שמעון בן יוחי שאל מדוע בפסח יש שבעה ימי חג, בסוכות שמונה ימי חג, ואילו בשבועות יש רק יום חג אחד?

ותשובתו היא שפסח חל לפני הקציר, וסוכות חל אחרי האסיף. בזמנים אלו אנשים לא עובדים ולכן יש יותר ימי חג. אבל "עצרת שהיא עונת מלאכה, אינה אלא יום אחד בלבד" – חג השבועות חל באמצע הקציר, ולכן כדי לא לגרום הפסד של ימי עבודה לבעלי השדות קצבה התורה את חג השבועות ליום אחד בלבד. מכאן למד רבי שמעון "שחסך הכתוב על ישראל".

ארץ ישראל אמונה טהרת המשפחה בית המקדש פרשת שבוע תנ"ך

לימוד והנצחה לעילוי נשמות שלמה וישי קרויזר ז"ל
אחים יקרים ואהובים אשר עלו יחדיו בסערה לגנזי מרומים
מתוך אתר שי לשי" : shayleshay.co.il

העולה מכל האמור שבעל הבית צריך לדאוג לשכרו של העובד, והעובד צריך לעשות מלאכתו באמונה. כך יזכו העובד והמעביד לברכת שמיים.